

Szybka powtórka przed egzaminem...

W materiałach:

1) z języka polskiego – *Dziady* część II Adama Mickiewicza

Język polski	
Lektura obowiązkowa	Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> część II
 Możesz przeczytać <i>on-line!</i> ¹	https://lektury.gov.pl/lektura/dziady-czesc-ii
 Możesz dowiedzieć się więcej. Co ćwiczymy?	Materiał o <i>Dziadach</i> części II na epodreczniki.pl . rozumienie sensu utworów literackich znajomość lektur obowiązkowych rozpoznawanie rodzajów literackich, środków stylistycznych umiejętność argumentowania umiejętność tworzenia tekstów użytkowych

Wiązka 1.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Adam Mickiewicz

***Dziady* część II**

GUŚLARZ

A czegoż potrzeba dla duszy,
Aby uniknąć katuszy?
Czy prosisz o chwałę nieba?
Czy o poświęcone gody?
Jest dostatkiem mleka, chleba,
Są owoce i jagody.
Mów, czego trzeba dla duszy,
Aby się dostać do nieba?

¹ Wykorzystano ikonę stworzoną przez Alfredo Hernandez, dostępną na www.flaticon.com.

WIDMO

Do nieba?... bluźnisz daremnie...
O nie! ja nie chcę do nieba;
Ja tylko chcę, żeby ze mnie
Prędeż się dusza wywlekła.
Stokroć wolę pójść do piekła,
Wszystkie męki zniosę snadnie²;
Wolę jęczeć w piekle na dnie,
Niż z duchami nieczystymi
Błąkać się wiecznie po ziemi,
Widzieć dawnych uciech ślady,
Pamiętki dawnej szkarady;
Od wschodu aż do zachodu,
Od zachodu aż do wschodu
Umierać z pragnienia, z głodu
I karmić drapieżne ptaki. [...]

CHÓR PTAKÓW NOCNYCH

Darmo żebrze, darmo płacze:
My tu czarnym korowodem,
Sowy, kruki i puchacze,
Niegdyś, panku, sługi twoje.
Któreś ty pomorzył głodem,
Zjemy pokarmy, wypijem napoje.
Hej, sowy, puchacze, kruki,
Szponami, krzywymi dzioby
Szarpajmy jadło na sztuki!
Chociażbyś trzymał już w gębie,
I tam ja szponę zagłębię;
Dostanę aż do wątroby.
Nie znałeś litości, panie! [...]

KRUK

Nie lubisz umierać z głodu!
A pomnisz, jak raz w jesieni
Wszedłem do twego ogrodu?
Gruszka dojrzewa, jabłko się czerwieni;
Trzy dni nic nie miałem w ustach,
Otrząsnąłem jabłek kilka.
Lecz ogrodnik skryty w chrustach
Zaraz narobił hałasu
I poszczuł psami jak wilka.
Nie przeskoczyłem tarasu³,
Dopędziła mię obława;
Przed panem toczy się sprawa,
O co? o owoce z lasu,
Które na wspólną wygodę
Bóg dał jak ogień i wodę.

2 Snadnie – łatwo.

3 Taras – tu: ogrodzenie.

Ale pan gniewny zawoła:
„Potrzeba dać przykład grozy”⁴.
Zbiegł się lud z całego sioła⁴
Przywiązano mnie do sochy⁵,
Zbito dziesięć pęków łyzy.
Każdą kość, jak z kłosa żyto,
Jak od suchych strąków grochy,
Od skóry mojej odbito!
Nie znałeś litości, panie!

Adam Mickiewicz, *Dziady* część II, <https://lektury.gov.pl/lektura/dziady-czesc-ii>

Zadanie 1.

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Z przytoczonego fragmentu wynika, że Widmo przybyło na obrzęd dziadów, by uzyskać zbawienie i dostać się do nieba.	P	F
Z wypowiedzi Guślarza możemy dowiedzieć się, jaka kara spotkała Widmo po śmierci.	P	F

Podpowiadamy, jak rozwiązywać...

Na początek...	Przeczytaj uważnie przytoczony fragment. Rozwiązując zadanie, pamiętaj, że zadania mogą odnosić się do przytoczonego fragmentu lub całej lektury.
Zadanie 1.	Pomożemy Ci rozwiązać pierwsze zadanie. Zwróć uwagę na to, że w przytoczonym fragmencie <i>Dziadów</i> cz. II wypowiada się tylko kilku bohaterów utworu Adama Mickiewicza. Aby poprawnie rozwiązać zadanie pierwsze, musisz dokładnie przeanalizować wypowiedzi wszystkich tych postaci. Zacznijmy od pierwszego stwierdzenia. Sprawdź, czy w przytoczonym fragmencie znajdziesz informację o tym, po co Widmo przybyło do cmentarnej kaplicy. Informacja ta powinna pojawić się w wypowiedzi Widma, gdyż podczas obrzędu dziadów wszystkie przywoływane duchy udzielały Guślarzowi odpowiedzi na to pytanie. Następnie sprawdź, czy Widmo przybyło na obrzęd po to, by uzyskać zbawienie i dostać się do nieba. Przejdźmy teraz do drugiego stwierdzenia. Odszukaj w przytoczonym fragmencie wszystkie wypowiedzi Guślarza; jeszcze raz uważnie je przeczytaj. Zwróć uwagę na to, że z przytoczonego fragmentu dowiadujemy się, jaka kara spotkała Widmo; sprawdź jednak, kto o tej karze mówi.

4 Sioło – wieś.

5 Socha – słup, do którego przywiązywano skazańca, by wymierzyć mu chłostę.

Zadanie 2.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z opowieści Kruka wynika, że Widmo zostało ukarane za brak

- A. wiary.
- B. dobroci.
- C. pokory.
- D. skromności.

Zadanie 3.

Uzupełnij poniższe zdanie. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

Chór Ptaków Nocnych to dawni

A	B
---	---

, którzy podczas dziadów

C	D
---	---

.

- A. poddani
- B. przyjaciele
- C. wspominają wspólne biesiady
- D. oskarżają Widmo o bezduszość

Zadanie 4.

Odwołując się do przytoczonego fragmentu *Dziadów* cz. II, napisz, kim za życia byli Sowa i Kruk i w jaki sposób zostali skrzywdzeni przez Widmo.

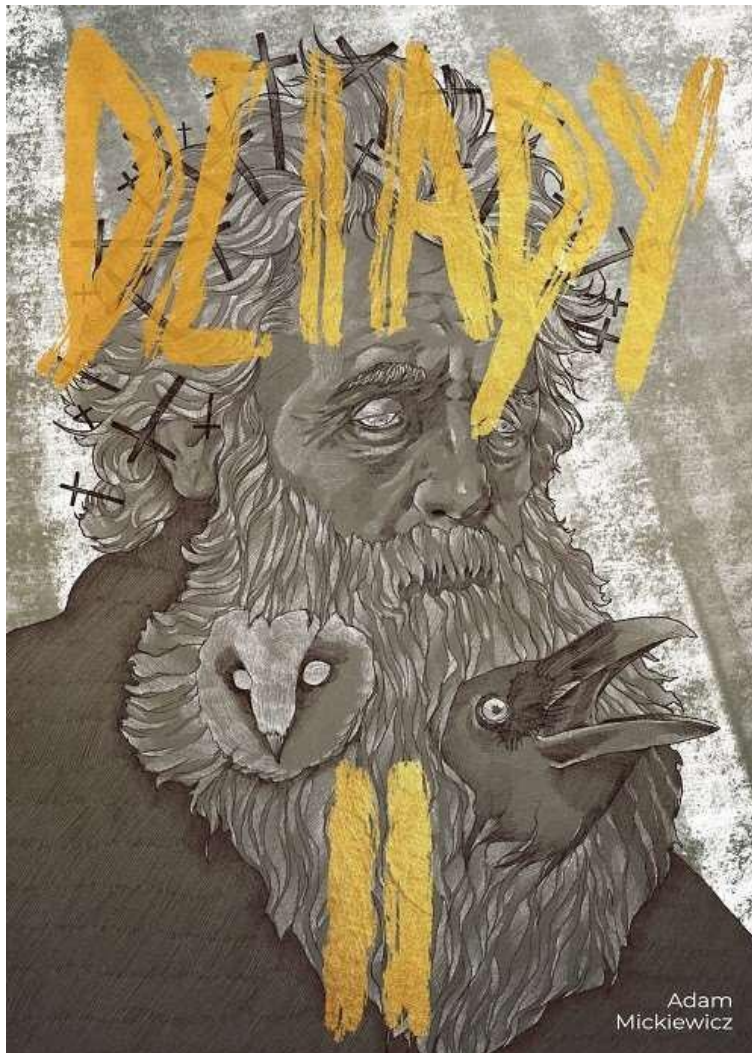
.....

.....

.....

Zadanie 5.

Poniżej zamieszczono okładkę do jednego z wydań utworu Adama Mickiewicza pt. *Dziady* część II.

Autor okładki za pomocą różnych elementów graficznych przedstawił swoją interpretację *Dziadów* cz. II. Wybierz dwa elementy graficzne i wyjaśnij ich sens w kontekście całego utworu Adama Mickiewicza.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 6.

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń, w odniesieniu do całego utworu *Dziady* cz. II. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Akcja II cz. <i>Dziadów</i> rozgrywa się w kilku miejscach.	P	F
Akcja II cz. <i>Dziadów</i> rozgrywa się w ciągu jednej nocy.	P	F

Zadanie 7.

Uzupełnij poniższe zdanie. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

Utwór A. Mickiewicza pt. *Dziady* cz. II należy do

A	B
---	---

, o czym świadczą

C	D
---	---

.

A. epiki

C. dialogi i obecność narratora.

B. dramatu

D. didaskalia i wypowiedzi bohaterów.

Zadanie 8.

8.1. Wyjaśnij, jak rozumiesz słowa: *Bo kto nie był ni razu człowiekiem, temu człowiek nic nie pomoże.*

.....

.....

.....

8.2. Podaj tytuł lektury obowiązkowej, której bohater, mimo że początkowo postępował źle, zmienił swoje postępowanie. Uzasadnij swoją odpowiedź.

Tytuł:

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 9.

Przeczytaj fragment utworu.

Chłopiec przyklęknął, chwycił w dłoń piasku,
Piekielne wzywał potęgi,
Klął się przy świętym księżycu blasku...
Lecz czy dochowa przysięgi?

„Dochowaj, strzelcze, to moja rada:
Bo kto przysięgę naruszy,
Ach, biada jemu, za życia biada!
I biada jego złej duszy!”

9.1. Podaj tytuł lektury obowiązkowej, z której pochodzi powyższy fragment.

Tytuł:

9.2. Odwołując się do znajomości całego utworu, napisz, jaką przysięgę złożył strzelec dziewczynie.

.....
.....

9.3 Odwołując się do znajomości całego utworu, napisz, kto i jaką karę wymierzył strzelcowi za niedotrzymanie przysięgi.

.....
.....
.....
.....

Zadanie 10.

Napisz zaproszenie na spektakl pt. *Dziady*, który przygotowuje Twoja klasa. Użyj dwóch argumentów, którymi przekonasz kolegów i koleżanki do obejrzenia przedstawienia.

Zaproszenie

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wiązka 2.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Adam Mickiewicz

Dziady część II

CHÓR

Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,
Co to będzie, co to będzie?

GUŚLARZ

Teraz wy, pośrednie duchy,
Coście u tego padołu
Ciemnoty i zawieruchy
Żyłyście z ludźmi pospołu;
Lecz, od ludzkiej wolne skazy,
Żyłyście nie nam, nie światu,
Jako te cząbry i ślazy⁶,
Ni z nich owocu, ni kwiatu.
Ani się ukarmi zwierzę,
Ani się człowiek ubierze;
Lecz w wonne skręcone wianki
Na ścianie wiszą wysoko. [...]
Was tym światłem i kadzidłem
Zapraszamy, zaklinamy. [...]

DZIEWCZYNA

Tu niegdyś w wiosny poranki
Najpiękniejsza z tego sioła⁷,
Zosia, pasając baranki,
Skacze i śpiewa wesoła.

La la la la

Oleś za gołąbków parę
Chciał raz pocałować w usta;
Lecz i prośbę, i ofiarę
Wyśmiała dziewczyna pusta.

La la la la

Józio dał wstążkę pasterce,
Antoś oddał swoje serce;
Lecz i z Józia, i z Antosia
Śmieje się pierzchliwie Zosia.

La la la la

Tak, Zosią byłam, dziewczyną z tej wioski.
Imię moje u was głośnie,
Że chociaż piękna, nie chciałam zameścicia
I dziewiętnastą przeigrawszy wiosnę,
Umarłam, nie znając troski

6 Cząber, ślaz – rośliny ozdobne.

7 Sioło – osada, wieś.

Ani prawdziwego szczęścia.
 Żyłam na świecie; lecz, ach! nie dla świata!
 Myśl moja, nazbyt skrzydlata,
 Nigdy na ziemskiej nie spoczęła błoni⁸.
 Za lekkim zefirkiem⁹ goni,
 Za muszką, za kraśnym¹⁰ wiankiem,
 Za motylkiem, za barankiem;
 Ale nigdy za kochankiem.
 Pieśni i fletów słuchałam rada:
 Często, kiedy sama pasę,
 Do tych pasterzy goniłam stada,
 Którzy mą wielbili krasę;
 Lecz żadnego nie kochałam.
 Za to po śmierci nie wiem, co się ze mną dzieje,
 Nieznajomym ogniem pałam;
 Choć sobie igraszkę do woli,
 Latam, gdzie wietrzyk zawieje,
 Nic mię nie smuci, nic mię nie boli,
 Jakie chcę, wyrabiam cuda.
 Przędę sobie z tęczy rąbki¹¹,
 Z przezroczystych łez poranku
 Tworzę motylki, gołąbki.
 Przecież nie wiem, skąd ta nuda:
 Wyglądam kogoś za każdym szelestem,
 Ach, i zawsze sama jestem!
 Przykro mi, bez ustanku
 Wiatr mną jak piórkiem pomiata.
 Nie wiem, czy jestem z tego, czy z tamtego świata.
 Gdzie się przybliżam, zaraz wiatr oddali,
 Pędzi w górę, w dół, z ukosa:
 Tak pośród pierzchliwej fali
 Wieczną przelatując drogę,
 Ani wzbić się pod niebiosa,
 Ani ziemi dotknąć nie mogę. [...]

GUŚLARZ

Czego potrzebujesz, duszeczko,
 Żeby się dostać do nieba? [...]

DZIEWCZYNA

Nic mnie, nic mnie nie potrzeba!
 Niechaj podbiegną młodzieńce,
 Niech mię pochwycą za ręce,
 Niechaj przyciągną do ziemi,
 Niech poigram chwilkę z niemi.
 Bo słuchajcie i zważcie u siebie,

8 Błonie – duża przestrzeń, równina pokryta trawą.

9 Zefir – łagodny wietrzyk.

10 Kraśny – piękny, urodziwy.

11 Rąbki – chusty.

Że według bożego rozkazu:
Kto nie dotknął ziemi ni razu,
Ten nigdy nie może być w niebie.

CHÓR

Bo słuchajmy i zważmy u siebie,
Że według bożego rozkazu:
Kto nie dotknął ziemi ni razu,
Ten nigdy nie może być w niebie.

Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. II, <https://lektury.gov.pl/lektura/dziady-czesc-ii>

Zadanie 1.

Które wypowiedzenie zawiera informację o przeszłości Dziewczyny? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- A. *Nieznajomym ogniem palam.*
- B. *Wyglądam kogoś za każdym szelestem.*
- C. *Ani wzbić się pod niebiosą, ani ziemi dotknąć nie mogę.*
- D. *Lecz i z Józia, i z Antosia śmieje się pierzchliwie Zosia.*

Zadanie 2.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z wypowiedzi Dziewczyny wynika, że po śmierci dręczy ją

- A. samotność.
- B. nadmiar obowiązków.
- C. lęk przed zemstą młodzieńców.
- D. brak jakichkolwiek przyjemności.

Zadanie 3.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z historii Zosi wynika, że

- A. zdrada zawsze zostanie ukarana.
- B. miłość nie gwarantuje szczęścia.
- C. uczuciami innych nie wolno gardzić.
- D. szczęście polega na wybaczeniu win.

Zadanie 4.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Z *Dziadów* cz. II dowiadujemy się, że Dziewczyna odkupi swoje winy, gdy

- A. poprosi o dwa ziarnka gorczycy.
- B. odwzajemni uczucia ziemskich zalotników.
- C. miną dwa lata jej tułaczki między niebem a ziemią.
- D. odbędzie się uczta przygotowana przez młodzieńców.

Zadanie 5.

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

W <i>Dziadach</i> cz. II wraz z pojawieniem się Dziewczyny akcja dramatu przenosi się w inne miejsce.	P	F
W <i>Dziadach</i> cz. II chór współtworzy atmosferę grozy i tajemniczości.	P	F

Zadanie 6.

Oceń, czy poniższe informacje dotyczące funkcji środków stylistycznych we fragmencie *Dziadów* cz. II są prawdziwe. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

Środek stylistyczny i przykład	Funkcja w utworze		
zdrobnienia: np. <i>muszką, motylkiem, barankiem</i>	oddają sposób postrzegania świata przez Zosię	P	F
porównanie: <i>wiatr mną jak piórkiem pomiata</i>	obrazuje sytuację, w jakiej znajduje się bohaterka	P	F

Zadanie 7.

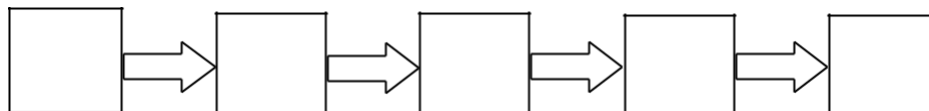
Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących obrzędu dziadów. Wybierz F przy zdaniu fałszywym.

1.	Dziady to nazwa obrzędu ludowego poświęconego zmarłym przodkom.	F
2.	Celem obrzędu dziadów było przywrócenie zmarłych do życia.	F
3.	Obrzędowi dziadów przewodniczył Guślarz.	F

Zadanie 8.

Odwołując się do całego utworu Adama Mickiewicza *Dziady* cz. II, ułóż podane niżej zdarzenia zgodnie z kolejnością chronologiczną. Wpisz litery (A–E) w kratki we właściwej kolejności.

- A. Pojawienie się milczącego upiora.
- B. Zebranie się pospólstwa w cmentarnej kaplicy.
- C. Przywołanie przez Guślarza ducha Dziewczyny.
- D. Spełnienie przez uczestników obrzędu prośby duchów lekkich.
- E. Wygłoszenie przez chór przestrogi dotyczącej postępowania Widma.

Zadanie 9.

Obejrzyj zamieszczoną poniżej ilustrację.

Czy Twoim zdaniem ilustracja ta mogłaby być ilustracją do książki Adama Mickiewicza *Dziady* cz. II? Uzasadnij swoją odpowiedź. Podaj dwa argumenty, odwołujące się do utworu oraz załączonej ilustracji.

Stanowisko:

Argument 1.:

.....

.....

Argument 2.:

.....

.....

